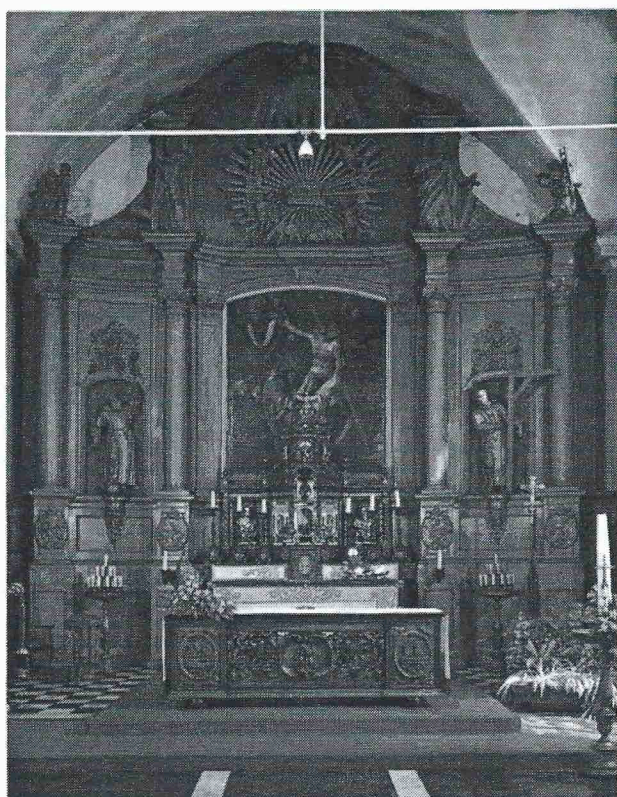

De Kapucijnenkerk in Oostende

De paters Kapucijnen vestigden zich in Oostende in 1615. De aanvankelijk eenbeukige kerk werd gebouwd in de jaren 1618 – 1620. De tweede beuk werd er bij gebouwd in 1643 – 1644. Van het klooster, waarvan de bouw in 1621 werd aangevat, is niets meer overeind gebleven. De gebouwen samen met de kloostertuin, bezetten eertijds heel het terrein van de Cirkelstraat en van het Mijplein. Hier leefden en werkten in de 17de en de 18de eeuw doorgaans 25 kloosterlingen. Door hun predikaties, hun onverschrokken inzet bij pestepidemieën en hun leven onder de vissersbevolking, waren ze geliefd in het Oostende van toen. Steeds konden ze rekenen op de sympathie en de geldelijke steun van het stadsbestuur. Door de Franse bezetter werden ze in 1797 uit hun kerk en klooster gedreven en hun eigendommen werden openbaar verkocht. Ze kwamen niet meer terug. Ondanks alle wederwaardigheden in de loop van de 19de en de 20ste eeuw bleef hun kerk als een kostbaar reliekschijn bewaard in het hart van de stad Oostende.

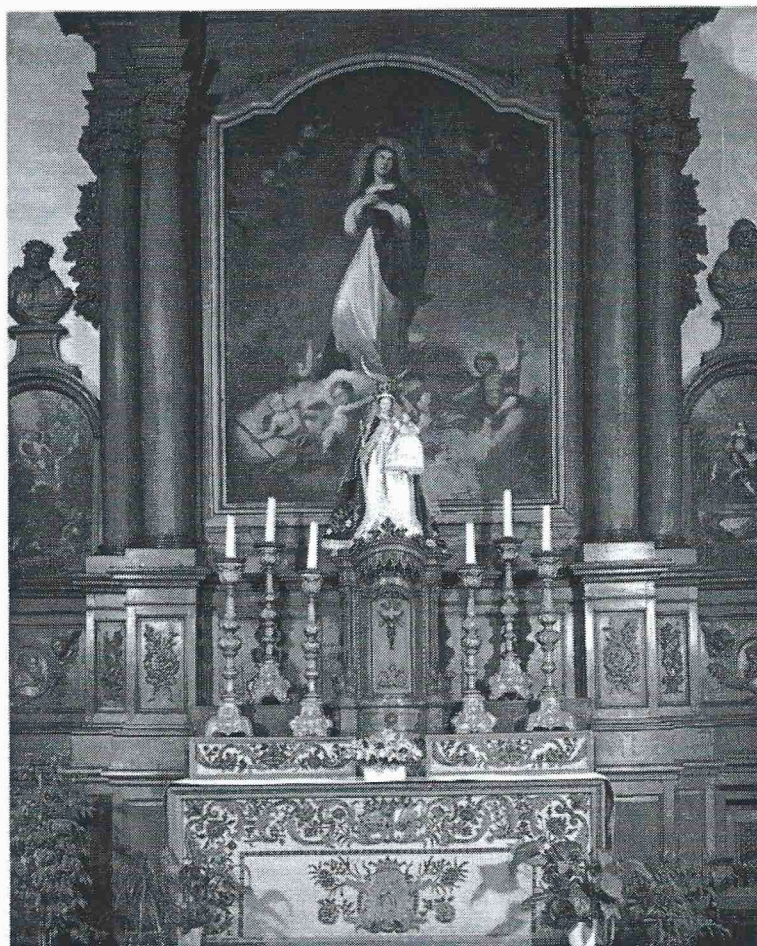
Treden we de kerk binnen langs het rechterportaal dan komen we meteen in de hoofdbeuk. We worden getroffen door de aanblik van het eikenhouten hoofdaltaar met vier eiken zuilen, twee aan elke kant, met in het midden het schilderij van de kruisafneming, nog niet zolang geleden toegeschreven aan Ghislain Vroilyck uit 1621. Links tussen de twee zuilen het beeld van de H. Franciscus van Assisië en rechts het beeld van de H. Jozef van Leonissa met de galg. Onder de zuilen zien we de prachtig gesculpteerde medaillons waarop de vier kerkvaders van het westen staan afgebeeld: links Augustinus en Hiëronymus; rechts Gregorius I de Grote en Ambrosius. Helemaal bovenaan, op de middelste zuilen, vinden we de in eikenhout gesculpteerde beelden van de patroonheiligen van de stad Oostende: Petrus en Paulus. Het kooraltaar, dat hier na het Tweede Vaticaan concilie werd geplaatst, is gemaakt met een gedeelte van de vroegere communiebank. In het midden een medaillon met het borstbeeld van de H. Franciscus van Assisië.

Kijken we van hieruit naar de ingang van de kerk dan bemerken we een eenvoudig doksaal met orgel. Dat laatste werd beschadigd in augustus 1940 door de Duitse bezetter tijdens schietoefeningen naar zee over de stad. Het wacht nog steeds op restauratie. De kruisweg aan de rechterzijgevel dateert uit 1870. De taferelen werden geschilderd door de Roeselaarse kunstschilder Ferdinand Callebert (1811 – 1908).

In de tweede beuk is het eikenhouten altaar, met twee zuilen langs beide kanten, toegewijd aan Onze-Lieve-vrouw. Het schilderij stelt de tenhemelopneming van Maria voor. Het is een kopie van Murillo, gemaakt door de Poolse schilder Zaleski (Krakau 1796 – 1877). Onderaan op het schilderij staat een Pools wapenschild met het opschrift "Votum Polonorum" (gelofte van de Polen 1865). Na 1831 bestond het land Polen als dusdanig niet meer. De landstreek die door de Polen werd bewoond, was in twee delen opgesplitst: het westen was Pruisen, het oosten Rusland.

De Tweede Poolse Opstand vond plaats in 1863. Veel Poolse families hadden zich al voordien in andere West-Europese landen gevestigd. Ook in Oostende was er – vooral in de zomermaanden – een belangrijke Poolse kolonie die hier in de Kapucijnenkerk in haar taal de H. Mis kwam horen. Helemaal bovenaan zien we de H. Franciscus in extase, die de wonden van Christus ontvangt.

In diezelfde beuk is er – ongeveer in het midden van de zijmuur – nog een derde altaar, toegewijd aan de H. Antonius van Padua. Het schilderij boven het altaar van een onbekende meester – zoals trouwens de meeste schilderijen in deze kerk – stelt een tafereel voor uit het legendarische leven van deze heilige.

Hier wordt de nadruk gelegd op de aanwezigheid van Christus onder de gedaante van brood in de H. Hostie. Sint-Antonius toont de H. Hostie. De ruiter knielde niet, maar zijn muilezel liet zijn voederbak staan en knielde wel. Boven de nis met het kruis staat een aangekleed beeld van de H. Antonius met het kindje Jezus op de linkerarm. Deze voorstelling is een verwijzing naar zijn predikaties tegen de sekte van de Albigenzen in Zuid-Frankrijk. Hij legde in zijn preken het accent op de menswording van God in Jezus als mens van vlees en bloed. De Albigenzen verkondigden dat zoiets onmogelijk was. Het altaar is verder nog versierd met twee gesculpteerde beelden in eikenhout: links de H. Bonaventura en rechts de H. Felix met zijn bedelzak. In deze zijmuur blijft er maar één venster over, voorzien van een gebrandschilderd glas met de datum 1869. Rechts van het Antoniusaltaar staat de eikenhouten preekstoel. Drie zijkanten van de kuip, waaronder de deur is versierd met medaillons. De trap werd later toegevoegd. Oorspronkelijk stond de preekstoel op een andere plaats, waarschijnlijk tegen de rechterzijgevel, en werd langs een deur in de achterwand betreden, rechtstreeks vanuit de kloostergang. Op een schilderij links van het altaar worden in medaillons wonderen uitgebeeld die aan de H. Antonius worden toegeschreven. Bij het oksaal staat een mooi eikenhouten madonnabeeld tegen een gesculpteerde achtergrond. In de buitengevel langs het Mijnplein bevindt zich een beeld van de zittende madonna gemaakt door beeldhouwer Paul Dewispelaere uit Brugge. Het werd daar geplaatst en ingewijd na de grote restauratiewerken op 29 april 1961. Onder het doksaal bemerken we verder een prachtig beeld van de gekruisigde Christus.

In de Kapucijnenkerk is wellicht vanaf haar ontstaan de devotie tot Sint-Antonius gestart. In 1698 werd de mis ter ere van deze heilige op dinsdag ingevoerd en deze traditie wordt tot op vandaag nog voortgezet. Tot ongeveer 1934 was de wijk tussen de Kapucijnenkerk en de kaai de echte visserswijk van Oostende. De vissersvrouwen kwamen er vaak bidden en offeren ter ere van de H. Antonius om het behoud van hun echtgenoten af te smeken tijdens hun verblijf op zee. De houten zeilbootjes in vroegere tijden waren zeer kwetsbaar en de bemanning machteloos tegenover het woeste geweld van de zee. Dat is dan ook de reden dat er hier verscheidene modellen van vissersboten en andere vaartuigen te zien zijn.